

MÉG EGYSZER: AUTOBUSZ.

IRTA: GÁBOR ANDOR.

Husz esztendeje járnak autobuszkok világszerte a nagy világvárosokban – például Aradon, – de Budapesten e husz év alatt legföljebb ha a lapokban került szóba, hogy hátha járhatna az autobusz a mi utcáinkon is. Hivatalosan nem is tudtak róla, hogy ilyen nevü mehanizmus létezik isten kék ege alatt Husz évig. Aztán, néhány évvel ezelőtt, fölmerült mégis az autobusz, de akkor hivatalosan bebizonyították nekünk, hogy az autobusz szamárság. Valami leszerelt tengeri hajót befűtöttek benzinnel, végigfutatták az Andrassy-uton és ezt mondták:

– Hát látjátok, gyerekek, ez az a híres autobusz. Ne legyetek már olyan csacsik, csak nem akartok ezen utazni? Ugyan no!

(Ez a kísérlet párhuzamosan szalad azzal a másikkal, hogy egy taxamérőt szereltek fel egy ruha-kosárra, vagy egy csikóbőrös kulacsra, bebizonyítandó, hogy a taxamérő is ostoba képzelmény. Ez a kísérlet is sikerült, elodázta a taxamérőt vagy öt esztendővel.)

Ugyanekkor még azt is bebizonyították, hogy jól bebizonyítva legyen az egész dolog, hogy Budapest klímája különben sem alkalmas az autobuszra. Tudja isten: itt esténként köd van, délben párás a levegő, de reggel tulságosan páratlan, páratlanul páratlan; ezt az időjárást az autobusz tüdeje nem bírná ki. Vagy ha az autobusz ki is bírná: a budapesti kövezet nem bírná az autobuszt. Mért? Mert egész Európában Budapesten van a – legkeményebb kövezet. Gránit. Tehát, világos, hogy a kövezet összelapulna az autobusz alatt.

És a többi kedvességek.

Aztán, az idén tavasszal egyszerre fordulat történt. Az ember a városházáról hallotta a szót:

– Autobusz!

Majd ismét hallotta. Harsányan és gyors egymásutánban. Végül már úgy, mint a sortüzet vagy a gépfegyverek ropogását. Szerdán azt mondták, hogy az autobusz kell, csütörtökön azt, hogy muszáj, pénteken már hirtelen be is mutatták az autobuszos embert. Hogy vagy ezzel vagy ezen, hogy vele élned-halnod kell, hogy ha tőle nem veszed át az autobuszt, akkor nincs lehetőség rá, mostantól számított százhusz éven belül, autobuszhoz jussunk.

Persze, szemmel látható volt, hogy ez a folyamat, amit itt elmondtam, nem volt egészséges. Nagyvárosok ügyeit, ha lehet is jól, vagy rosszul intézni, így semmiesetre sem lehet. Husz évvel a fejlődés mögött maradni, csak azért, hogy a husz évet kipótolandó, a huszonegyedik évben ál-sietséggel a leggonoszabbul csinálják meg, amit husz év alatt egyáltalán nem tartottak megcsinálni-valónak. Nincs természetesebb annál, hogy ha a megnemcsinálás nem volt jószándéku, a galoppos megcsinálás sem volt az, vagy ha az is volt: nem látszott annak. A sajtó tehát lármát csapott, egyrészt az akkor fölmerült angol mellett, másrészt ellene. Megnyugtatásul: sem pro, sem kontra nem ingyen. De a kontrásoknak, még ha nem is ingyen rajongtak, igazuk volt: Nehéz is lett volna elhinni, hogy mikor egy, csakis egy, pont egy vállalkozót ajánlanak, akkor valóban ez az egy a jobb s nem a versenytárgyalás. Mert, kérjük szépen, rossz tapasztalataink is voltak e ponton. Hiszen mikor az állatkerti vendéglő és kávéház bérbeadójáról esett szó – tessék emlékezni rá, nem is olyan nagyon régen volt – főváros akkor is görcsösen ragaszkodott egy emberhez, bár akkor minden pesti ember, akinek az arcán szája és a szája mögött bárzsingja és gyomra volt, tudta, hogy a kizárólag ajánlt egy nemhogy jó nem volt, de nagyon rossz volt. És a gyanu alól, ami a város összes

üzleteit körüllebegi, nem lehetett kibujni. Annál kevésbé lehetett, mert a főváros üzletei igazán gyanusak s az esetek legtöbbszörében minden, amit a gyanu vél, nem balhít vagy hallucináció, hanem szent igazság is. Aki az autóbust meggyanusította, az nem csalódott. A jó autóbust nem úgy hozzák, ahogy a miénket hozni akarták. A jóról nem is kellett volna annyit írni és beszélni, mert a jót sem támadni nem lehetett volna, sem a védelmére nem kellett volna annyi szót pazarolni. Ám még, akik ajánlották is ezt az üzletet, azok sem mondták, hogy jó, merték mondani, legföljebb annyit bizonyítottak, hogy nem is olyan rossz. Hogy van ennél az autóbustnál még rosszabb is: az, amelyik nincs. Ami nem is igaz. Mert ha valami sehogy sincs megalkotva, azt még meg lehet csinálni jól, de amit egyszer már megcsináltak rosszul, abból csak nagyon kitűnő emberek tudnak tűrhetőt csinálni. Lásd autotaxi, amely a Vandenincsnek egyik legszomorubb esetét tárja elénk. És hol vannak azok a kitűnő emberek? Lámpával keresem őket, de nem tudom megtalálni szegényeket.

A lármától azonban megriadt a város egy kicsit és nem merte tavasszal leköttni az üzletet. Őszre halasztotta. Mit vár az ember most? Hogy ugyanazt az embert ajánlják, akit tavasszal. *Ha* akkor olyan kitűnő és tisztességes lett volna az üzlet, most sem lehet másminő. Azonban arról az angolról most már szó sincs. Most egy másik bömbölő butaság lebeg a vizek felett, mert *valahogy* csak muszáj elrontani egy jónak készülő dolgot. Most, mint *A Pénzvilág* egyik számában olvashattuk, az egyesített budapesti villamosoknak akarják átnyújtani az autóbust. A terv nem Nürnbergből jött lovon, hanem csak az örültek házából jöhetett gyalog, illetve négykézláb, sőt négy lábon, mert ennek a tervnek négy lába van. Valamit, amitől a közlekedés javulását várom, a kezükbe tenni azoknak, akiknek nem érdekük a közlekedés javulása, vagy legalább is nem úgy és nem olyan mértékben való javulása, amit a közönség elvár! Valamit, ami nemcsak készül konkurenciával, hanem ami *kell* is, hogy konkurencia legyen, a konkurrens térde alá nyomni! Józan emberek ilyet ki nem gondolnak. Tisztességes emberek is csak úgy gondolhatnak, ha előbb tisztességtelenek megszedítették és puhára főzték őket. Mert, ugye, ha a villamosok kapják az autóbust, először nem bolondok, hogy olcsóbban járassák, mint a saját villamosaikat, másodszer nem bolondok, hogy olyan vonalokon járassák, amiken már van villamos. Pedig az autóbustnak, amelynek nincs szüksége utépitményre csak becsületes kövezetre, s annak mindenütt *kell* lennie egy város területén, nemcsak olyan vonalokon

kell járnia, amiken a villamos nem járhat, vagy nem jár, hanem — Budapesten, ahol a villamos túl van terhelve s e túlterheltség következtében sem akadálytalanul, sem gyorsan a közlekedést lebonyolítani nem tudta — azokon az utvonalokon is közlekednie kell, amiken már van villamos.

Mindebből azonban semmisesem lesz. Látnivaló, hogy az autobuszt el fogják rontani s ezt úgy fogják megcsinálni, hogy majd tíz, vagy tizenöt év múlva, mikor a nagy rendcsinálás ideje elkövetkezik, a szemétre kelljen söpörni. Legyen az akaratuk szerint.